

відповідальності та безперервного вдосконалення процедур управління ризиком.

Список використаних джерел:

1. Kordova S., Fridkin S. Risk Management for Defense SoS in a Complex, Dynamic Environment. *Sustainability*. 2021. № 13, 1789. <https://doi.org/10.3390/su13041789>

2. ISO 31000:2018 Risk management – Guidelines. URL: <https://www.iso.org/standard/65694.html?utm.com>

3. NATO Standard AJP-3.14. Allied joint doctrine for force protection. Edition A Version 1 April 2015. URL: https://www.coemed.org/files/stanags/01_AJP/AJP-3.14_EDA_V1_E_2528.pdf?utm.com

4. Risk Management Framework (RMF): Definition and Components. URL: <https://www.investopedia.com/articles/professionals/021915/risk-management-framework-rmf-overview.asp?utm.com>

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

Байраківський Володимир Васильович,

здобувач вищої освіти Вінницького державного педагогічного
університету імені Михайла Коцюбинського,

Намазова Юлія Ісмаїлівна,

доктор філософії з публічного управління та адміністрування,
старший викладач кафедри публічного управління та менеджменту
Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла
Коцюбинського, м. Вінниця

Проблематика інноваційних підходів до національного антикризового управління в умовах війни залишається однією з найактуальніших для сучасної України. Повномасштабна агресія спричинила багатовимірну кризу, що охопила економічну, соціальну, інформаційну та оборонну сфери. Питання стратегічного й антикризового управління в умовах нестабільності, військових дій

та трансформацій суспільних систем досліджували такі вчені, як О. Терещенко, І. Брижань, Л. Шульга, а також зарубіжні дослідники Дж. Саймон та М. Портер із Г. Мінцбергом. Їхні роботи створюють теоретичну основу для аналізу того, як інновації можуть підвищувати стійкість держави в умовах безпрецедентних викликів.

Національне антикризове управління у період війни стикається з унікальними викликами: надзвичайною швидкістю змін, високим рівнем невизначеності, руйнуванням інфраструктури, розривами економічних зв'язків, міграційними потоками та одночасним виникненням ризиків у багатьох секторах. Традиційні підходи до кризового реагування виявляються недостатніми, тому держава змушена переходити до нових моделей управління, що спираються на інновації, технології та гнучкі організаційні рішення. Одним із найважливіших сучасних підходів є модель національної стійкості, яка активно використовується країнами-членами НАТО [4, с. 25]. Ця концепція визначає здатність держави та суспільства продовжувати функціонувати, навіть коли критичні системи зазнають ударів. Для України ідеї стійкості стали основою інтеграції оборонних, економічних, гуманітарних та інформаційних механізмів реагування. Ключовою інновацією є використання цифрових систем прогнозування ризиків, платформ швидкої аналітики, автоматизованих систем збору та обробки даних. Такі технології дозволяють не лише відстежувати загрози, а й моделювати сценарії розвитку подій, що значно підвищує ефективність державних рішень.

Надзвичайну роль під час війни відіграла цифрова трансформація державних сервісів. Зокрема, завдяки впровадженню електронних реєстрів, хмарних технологій та платформ комунікації вдалося забезпечити безперервність державного управління навіть під час атак на інфраструктуру. Платформа «Дія» стала символом нової епохи цифрового урядування, дозволивши організувати соціальні виплати, реєстрацію пошкодженого майна, підтримку бізнесу та документообіг у зручній формі. Л. Шульга підкреслює, що саме цифровізація суттєво зменшила ризики управлінських збоїв і забезпечила стабільну взаємодію між владою та громадянами [3, с. 39].

Активне впровадження штучного інтелекту та великих даних стало ще одним інноваційним елементом національного антикризового реагування. Аналітичні системи дозволяють відстежувати переміщення населення, контролювати логістичні маршрути гуманітарної допомоги, оцінювати економічні ризики та прогнозувати потенційні загрози критичній інфраструктурі. Особливо важливими ці технології стали для оборонної сфери: сучасні платформи аналізують супутникові дані, прогнозують напрямки атаки, визначають критичні вразливості й підтримують ухвалення стратегічних рішень у режимі реального часу [5, с. 14].

Інноваційним є також розвиток адаптивних моделей управління, які підвищують швидкість і гнучкість реагування держави. У воєнний час класичні бюрократичні процедури стають надто повільними та громіздкими, тому постає потреба у децентралізації повноважень, скороченні управлінських ланок, створенні оперативних штабів та міжвідомчих координаційних центрів. Дослідники зазначають, що саме адаптивність дозволяє державним органам ефективно реагувати навіть на ситуації, які не мають попередніх аналогів [1, с. 21]. Унікальною рисою антикризового управління в Україні стала масштабна мобілізація громадянського суспільства та волонтерських ініціатив. Волонтерські рухи виконують функції, які в інших країнах традиційно покладаються на державні структури: забезпечують військових, проводять евакуацію населення, координують гуманітарні операції, займаються медичними та реабілітаційними програмами. На думку зарубіжних аналітиків, така самоорганізація суспільства є однією з причин високої стійкості України під час війни [4, с. 32]. Це підтверджує тезу, що соціальні інновації — не менш важливі, ніж технологічні.

Економічний сектор також зазнав значних трансформацій. З'явилися нові механізми підтримки бізнесу, цифрові інструменти контролю фінансової допомоги, системи прозорого використання міжнародних ресурсів. У співпраці з міжнародними партнерами Україна впроваджує інноваційні програми гарантування інвестицій, страхування ризиків, цифровізації податкового адміністрування та грантової підтримки підприємництва. Портер і Мінцберг

наголошують, що поєднання класичних стратегічних підходів з адаптивними моделями поведінки економічних суб'єктів підвищує стійкість національних економік у часи глобальних потрясінь [5, с. 9].

Особливу роль відіграють військові інновації. Створення екосистеми «Армія дронів», розвиток виробництва засобів РЕБ, інноваційних систем зв'язку, мобільних центрів управління й високоточних технологій демонструє, що оборонний сектор стає одним із провідних напрямів інноваційної діяльності. Це не лише посилює обороноздатність, а й сприяє переосмисленню принципів управління ресурсами та логістикою у воєнний час.

Важливим аспектом є управління критичною інфраструктурою, яке в умовах війни потребує високої гнучкості та розподіленості. Сучасні підходи передбачають створення резервних енергетичних систем, мобільних модулів зв'язку, хмарних сховищ даних, автономних джерел живлення та систем раннього виявлення загроз. Дослідження свідчать, що такі рішення значно зменшують ризики повного колапсу систем навіть під час масованих ракетних ударів [3, с. 44].

Узагальнюючи, можна зазначити, що інноваційні підходи до антикризового управління в умовах війни формують нову модель стійкої держави. Технологічні, інституційні, соціальні та економічні інновації забезпечують здатність України не лише протистояти загрозам, а й готувати основу для повномасштабного післявоєнного відновлення. Досвід останніх років довів, що інновації — це не додатковий ресурс, а ключовий інструмент виживання та розвитку держави в умовах глобальних викликів.

Список використаних джерел:

1. Терещенко О. Антикризове управління державою: сучасні підходи та виклики. Київ: Академвидав, 2021. 214 с.
2. Брижань І. Стратегічне управління в умовах надзвичайних ситуацій. Харків: Право, 2020. 176 с.
3. Шульга Л. Цифрова трансформація державного сектору. Львів: Сполом, 2022. 305 с.
4. Simon J. Crisis Management and National Resilience. Oxford: Oxford University Press, 2019. 288 p.

5. Porter M., Mintzberg H. Strategy Under Turbulence: New Approaches. Boston: Harvard Press, 2018. 340 p.

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ПРОЗОРІСТЬ ТА АНТИКОРУПЦІЙНУ СТІЙКІСТЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Гончарук Олександр Олегович

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Національного університету охорони здоров'я України
імені П.Л.Шупика, м. Київ

Трансформація парадигми публічного управління в умовах глобальної цифровізації зумовлює необхідність переосмислення механізмів забезпечення прозорості та підзвітності державних інституцій. Впровадження технологій електронного урядування (e-government) розглядається не лише як засіб підвищення операційної ефективності, а й як фундаментальний інструмент детермінації антикорупційної стійкості. Для України, в контексті євроінтеграційних процесів та повоєнного відновлення, розробка та імплементація цифрових антикорупційних запобіжників є пріоритетним завданням державної політики.

Цифровізація публічного управління визначається як процес інтеграції цифрових технологій у всі аспекти діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, що призводить до корінних змін у способах взаємодії із суб'єктами приватного права. Основними чинниками антикорупційного впливу цифровізації є:

- нівелювання суб'єктивного дискреційного впливу: автоматизація управлінських алгоритмів обмежує можливість посадової особи приймати рішення на власний розсуд у ситуаціях, що передбачають чіткий регламент;

- процесуальна прозорість: забезпечення можливості зовнішнього аудиту кожного етапу прийняття управлінського рішення в режимі реального часу;